

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Педагогічний факультет
Кафедра початкової та дошкільної освіти

Проректор із науково-педагогічної роботи

Н.В.Михальченко

28 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОДИДАКТИКА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Ступінь бакалавра

Спеціальність 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

Миколаїв – 2024

Розробник: Тимченко Алла Анатоліївна, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол № 1 від «27» серпня, 2024 р.

Завідувач кафедри (Якименко С.І.)
«27» серпня, 2024 р.

Анотація

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Психодидактика у початковій школі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 013 Початкова освіта за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є поєднання психологічної теорії з практикою навчання і виховання.

Міждисциплінарні зв'язки: Психодидактика тісно пов'язана з такими науками, як: загальні основи педагогіки, дидактика, загальна психологія, вікова психологія, філософія.

Мета – формування у студентів уявлення про предмет і методи психодидактики, розширення теоретичних знань студентів щодо удосконалення освітнього процесу через застосування досягнень психології у практичній діяльності педагога.

Завдання курсу: ознайомити студентів з концептуальними основами психодидактики освітніх систем; з психологічними проблемами в контексті психодидактики освітнього середовища; ознайомити з теоретичними основами психодидактичної діяльності вчителя початкових класів, психодидактичними особливостями пізнавальної активності учнів; формувати вміння здійснювати психодидактичний відбір сучасних форм, методів та засобів навчання; формувати вміння визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів.

Ключові слова: психодидактика, освітня система, освітнє середовище, психодидактичний підхід.

Анотація

The program of study of the selective discipline "Psychodidactics in elementary school" is made according to the educational-professional program of preparation of bachelors of a specialty 013 Primary education under the educational-professional program "Primary education".

The subject of study of the discipline is a combination of psychological theory with the practice of teaching and education.

Interdisciplinary links: Psychodidactics is closely related to such sciences as: general foundations of pedagogy, didactics, general psychology, age psychology, philosophy.

The purpose - the formation of students' ideas about the subject and methods of psychodidactics, the expansion of students' theoretical knowledge to improve the educational process through the application of the achievements of psychology in the practical activities of the teacher.

Course objectives: to acquaint students with the conceptual foundations of psychodidactics of educational systems; with psychological problems in the context of psychodidactics of the educational environment; to acquaint with theoretical bases of psychodidactic activity of the teacher of initial classes, psychodidactic features of cognitive activity of pupils; to form the ability to carry out psychodidactic selection of modern forms, methods and means of teaching; to form the ability to determine and take into account in the educational process the age and individual characteristics of students.

Key words: psychodidactics, educational system, educational environment, psychodidactic approach.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Вибіркова ВБ 2.3.	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – мультимедійний проєкт	Спеціальність: 013 Початкова освіта	Семестр	
Загальна кількість годин – 180		5-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 48 год. самостійної роботи студента – 132 год	Ступінь: бакалавра	Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		30 год.	
		Лабораторні	
		-	-
http://moodle.mdu.edu.ua/my/		Самостійна робота	
		134 год.	
		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 180 год.: 48 год. – аудиторні заняття, 132 год. – самостійна робота (33%/67%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Вибіркова ВБ 2.3.	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – мультимедійний проєкт	Спеціальність: 013 Початкова освіта	Семестр	
Загальна кількість годин – 180		5-й	
http://moodle.mdu.edu.ua/my/	Ступінь: бакалавра	Лекції	
		12 год.	
		Практичні, семінарські	
		12 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		156 год.	
		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 24 год. – аудиторні заняття, 156 год. – самостійна робота (10%/90%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: формування у студентів уявлення про предмет і методи психодидактики, розширення теоретичних знань студентів щодо удосконалення освітнього процесу через застосування досягнень психології у практичній діяльності педагога.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів з концептуальними основами психодидактики освітніх систем; з психологічними проблемами в контексті психодидактики освітнього середовища;
- ознайомити з теоретичними основами психодидактичної діяльності вчителя початкових класів, психодидактичними особливостями пізнавальної активності учнів;
- формувати уміння здійснювати психодидактичний відбір сучасних форм, методів та засобів навчання;
- формувати уміння визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів.

Передумови для вивчення дисципліни:

Навчальна дисципліна складається з 6-ти кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН-2. Знати мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби початкової освіти, суть процесів навчання, виховання та розвитку молодших школярів на уроках й у позаурочній діяльності.

ПРН-3. Знати вікові та психологічні особливості учнів молодшого шкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу їх пізнавальних процесів.

ПРН-4. Знати закономірності та теорію процесу навчального пізнання, у тому числі – сучасні освітні технології.

ПРН-6. Знати зміст нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державний стандарт початкової освіти, освітні (типові й нетипові) програми, вимоги Концепції Нової української школи.

ПРН-7. Уміння застосовувати знання із загальної та професійної підготовки під час розв'язання навчально-пізнавальних і професійно-зорієнтованих задач.

ПРН-8. Вміння володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів та їх врахування в освітньому процесі.

ПРН-17. Готовність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

ПРН-18. Здатність створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню й соціалізації здобувачів початкової освіти, налагодження тісної співпраці з їх батьками, незалежно від соціально-культурно-економічного контексту.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у професійно-педагогічній діяльності у галузі початкової освіти.

І. Загальнопредметні:

ЗК-2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування із представниками інших професійних груп різного рівня (**соціальна компетентність**).

ЗК-4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (**лідерська компетентність**).

ЗК-5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (**підприємницька компетентність**)

ІІ. Фахові:

СК-4. Психологічна компетентність.

4.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

4.2. Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, Я-ідентичності.

4.3. Здатність формувати мотивацію учнів та організувати їхню пізнавальну діяльність.

4.4. Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен буде відчувати себе її частиною.

СК-5. Емоційно-етична компетентність.

5.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами.

5.2. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.

5.3. Здатність усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

5.4. Здатність до ефективного використання виховного потенціалу уроків та інших видів занять; формування навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки, поваги та толерантного ставлення до інших, до попередження та протидії булінгу.

СК-6. Компетентність педагогічного партнерства.

6.1. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі.

6.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

СК-10. Прогностична компетентність.

10.1. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу.

СК-15. Рефлексивна компетентність.

15.1. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.

15.2. Здатність до рефлексії та коригування освітнього процесу на основі врахування індивідуальних і вікових особливостей, навчальних досягнень здобувачів початкової освіти.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Психодидактика як галузь педагогічних та психологічних знань.

Тема 2. Концептуальні основи психодидактики освітніх систем.

Тема 3. Освітнє середовище як фактор розвитку особистості.

Тема 4. Розвивальне освітнє середовище у сучасній системі освіти.

Тема 5. Психодидактичний зміст гуманістичних освітніх технологій.

Тема 6. Психодидактичні основи учіння, наочіння і пізнання.

Тема 7. Психодидактичні особливості пізнавальної активності учнів.

Тема 8. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості.

Тема 9. Вікові особливості психічного та фізичного розвитку особистості.

Тема 10. Теоретичні основи психодидактичної діяльності вчителя початкових класів.

Тема 11. Психодидактика як інструмент формування компетентностей суб'єктів освітнього простору.

Тема 12. Моніторингові дослідження як механізм управління якістю освіти.

Тема 13. Тестування, анкетування, діагностики як інструмент моніторингового дослідження.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Психодидактика в системі сучасної освіти

Тема 1. Психодидактика як галузь педагогічних та психологічних знань.

Предмет, мета і завдання курсу «Психодидактика». Характеристика змісту «Психодидактики» в контексті підготовки майбутніх учителів. Психодидактика як предмет наукового інтересу видатних учених: В.П.Зінченко, І.І.Осадченко, В.О.Вихрущ, В.І.Панов, А.З.Рахімов, С.Балей, Едвард Стоунс, Л.М.Фрідман, та ін. Теорія поетапного формування розумових дій П.Я. Гальперіна. Концепція Л.Виготського щодо рівнів розумового розвитку

дитини. Теорія діяльності О.М. Леонтєва. Теорії навчання В.В. Давидова, Д.Б. Ельконіна, О.М. Матюшкіна, Л.М. Проколієнко. Теорії управління навчанням Н.О.Менчинської та Д.М. Богоявленського. Ідеї управління навчанням О.В. Скрипченка.

Тема 2. Концептуальні основи психодидактики освітніх систем.

Психодидактика освітніх систем: введення в поняття. Психодидактичні аспекти проектування та експертизи освітніх систем. Психологічна діагностика освітнього середовища загальноосвітніх шкіл. Психодидактична схема (алгоритм) проектування та експертизи освітніх технологій і систем.

Кредит 2. Психодидактика освітнього середовища

Тема 3. Освітнє середовище як фактор розвитку особистості.

Психологічні проблеми в контексті психодидактики освітнього середовища. Обдарованість як проблема сучасної освіти. Психічні стани школяра в напруженому освітньому середовищі. Психодіагностика регуляторно-когнітивної структури навчальної діяльності як умова подолання напруженості освітнього середовища. Центр комплексного формування особистості як суб'єкт розвиваючої освіти.

Тема 4. Розвивальне освітнє середовище у сучасній системі освіти.

Розвивальне освітнє середовище у сучасній системі освіти. Сутність і мета розвивального навчання. Наукове обґрунтування теорії розвивального навчання в працях І.Г. Песталоцці, А. Дістервега, К.Д. Ушинського, Л.С. Виготського. Охарактеризувати експериментально-дидактичну систему навчання Л.В. Занкова. Охарактеризувати теорію розвивального навчання В.В. Давидова-Д.Б. Ельконіна. Охарактеризувати теорію розвивального навчання за Н.А. Менчинською. Охарактеризувати психологічні основи розвивальної освіти за О.К. Дусавицьким. Теорія поетапного формування розумових дій П. Я. Гальперіна.

Тема 5. Психодидактичний зміст гуманістичних освітніх технологій.

Гуманістичні освітні технології. Охарактеризуйте педагогічну технологію навчання Марії Монтессорі. Концептуальні засади вальдорфської педагогіки Рудольфа Штайнера. Обґрунтувати основні ідеї гуманістичної концепції навчання К. Роджерса. Охарактеризувати особистісно гуманний підхід до учнів у педагогічній діяльності Ш.О. Амонашвілі, В.О. Сухомлинського. Психологічні засади особистісно орієнтованого навчання в сучасній школі (за І.С. Якиманською). Казки Луїзи Дюсс.

Кредит 3. Психодидактичні основи навчально-пізнавальної діяльності

Тема 6. Психодидактичні основи учіння, науціння і пізнання.

Мотивація учіння. Психодидактичний зміст навчання. Поняття про учіння і націння. Види учіння та структура учбової діяльності. Вміння вчитися самостійно як інтегральна якість особистості і як ключова компетентність молодшого школяра. Психодидактичний аспект мотивації учіння. Психодидактичний зміст навчання. Поняття про навчання та його психологічні механізми. Психологічний погляд на дидактичні принципи. Теорії і технології навчання. Моделі навчання: інформаційні, операціональні, розвивальні.

Тема 7. Психодидактичні особливості пізнавальної активності учнів.

Структура пізнавальної активності учнів. Методи формування пізнавальної активності учнів. Розвиток пізнавальної самостійності та інтересу до знань. Психодидактичні передумови виникнення інтересу та потреби до самоосвіти. Дидактичні умови розвитку пізнавальних інтересів учнів.

Кредит 4. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості

Тема 8. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості.

Поняття розвитку і формування особистості. Соціальна сутність особистості. Поняття розвитку і формування особистості. Природний і суспільний фактори розвитку, їх взаємозв'язок і взаємообумовленість. Принципи, критерії та закономірності психічного розвитку людини. Основні види діяльності дітей, її розвиваючі можливості.

Тема 9. Вікові особливості психічного та фізичного розвитку особистості.

Вікові етапи розвитку, їх характеристика. Індивідуальні особливості учнів. Розвиток психіки, пізнавальної діяльності та анатоμο-фізіологічні особливості розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Особливості психічного розвитку дитини: вікові кризи, основні новоутворення, провідні типи діяльності.

Кредит 5. Застосування основ психодидактики у роботі вчителя початкових класів

Тема 10. Теоретичні основи психодидактичної діяльності вчителя початкових класів.

Психодидактичні характеристики педагогічного стилю вчителя, його професійних якостей та педагогічного спілкування. Адаптація вчителя до умов професійної діяльності.

Тема 11. Психодидактика як інструмент формування компетентностей суб'єктів освітнього простору.

Концепція педагогічної компетентності майбутніх учителів у системі ступеневої підготовки спеціалістів початкової ланки освіти. Аналіз структурних складників професійної компетентності вчителя. Розвиток професійної компетентності педагогів в умовах Нової української школи. Формування професійної культури майбутнього вчителя початкових класів.

Кредит 6. Психодидактичний моніторинг якості освіти

Тема 12. Моніторингові дослідження як механізм управління якістю освіти.

Моніторинг як системна діагностика якості освіти. Педагогічний моніторинг та оцінка діяльності вчителя. Види та функції моніторингу як механізму опосередкованого та безпосереднього впливу на якість освіти у школі. Моніторингові дослідження як засіб підвищення професійної компетенції педагогічної праці і результатів навчання учнів.

Тема 13. Тестування, анкетування, діагностики як інструмент моніторингового дослідження.

Тестування як метод вимірювання компетентностей учнів. Технологія організації анкетування. Діагностики особистісних та комунікативних якостей педагога. Методики на виявлення психологічної готовності учителя до педагогічної праці. Методики дослідження індивідуальних, або вікових якостей психічних процесів. Методики для діагностики низької результативності в навчанні. Рівні адаптації дітей до школи і методики їх виявлення. Діагностика шкільної адаптації та дезадаптації.

3. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	пр	ср
1	2	3	4	5
Кредит 1. Психодидактика в системі сучасної освіти				
Тема 1. Психодидактика як галузь педагогічних та психологічних знань. Предмет, мета і завдання курсу. Психодидактика як предмет наукового інтересу.	14	2	2	10
Тема 2. Концептуальні основи психодидактики освітніх систем.	16	2	2	12
Усього:	30	4	4	22
Кредит 2. Психодидактика освітнього середовища				
Тема 3. Освітнє середовище як фактор розвитку особистості. Психологічні проблеми в контексті психодидактики освітнього середовища.	10	2	2	6
Тема 4. Розвивальне освітнє середовище у сучасній системі освіти.	10		2	8
Тема 5. Психодидактичний зміст гуманістичних освітніх технологій	10		2	8
Усього:	30	2	6	22

Кредит 3. Психодидактичні основи навчально-пізнавальної діяльності				
Тема 6. Психодидактичні основи учіння, научіння і пізнання. Мотивація учіння. Психодидактичний зміст навчання.	16	2	2	12
Тема 7. Психодидактичні особливості пізнавальної активності учнів.	14		4	10
Усього:	30	2	6	22
Кредит 4. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості				
Тема 8. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості. Поняття розвитку і формування особистості.	16	2	4	10
Тема 9. Вікові особливості психічного та фізичного розвитку особистості.	14	2	2	10
Усього:	30	4	6	20
Кредит 5. Застосування основ психодидактики у роботі вчителя початкових класів				
Тема 10. Теоретичні основи психодидактичної діяльності вчителя початкових класів.	16	2	2	12
Тема 11. Психодидактика як інструмент формування компетентностей суб'єктів освітнього простору.	14		2	12
Усього:	30	2	4	24
Кредит 6. Психодидактичний моніторинг якості освіти				
Тема 12. Моніторингові дослідження як механізм управління якістю освіти.	16	2	2	12
Тема 13. Тестування, анкетування, діагностики як інструмент моніторингового дослідження.	14		2	12
Усього:	30	2	4	24
Усього годин:	180	16	30	134

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	пр	сп
1	2	3	4	5
Кредит 1. Психодидактика в системі сучасної освіти				
Тема 1. Психодидактика як галузь педагогічних та психологічних знань. Предмет, мета і завдання курсу. Психодидактика як предмет наукового інтересу.	14	2		12
Тема 2. . Концептуальні основи психодидактики освітніх систем.	16		2	14
Усього:	30	2	2	26
Кредит 2. Психодидактика освітнього середовища				
Тема 3. Освітнє середовище як фактор розвитку особистості. Психологічні проблеми в контексті психодидактики освітнього середовища.	10	2		8
Тема 4. Розвивальне освітнє середовище у сучасній системі освіти.	10		2	8
Тема 5. Психодидактичний зміст гуманістичних освітніх технологій	10			10
Усього:	30	2	2	26
Кредит 3. Психодидактичні основи навчально-пізнавальної діяльності				
Тема 6. Психодидактичні основи учіння, научіння і пізнання. Мотивація учіння. Психодидактичний зміст навчання.	16	2		14
Тема 7. Психодидактичні особливості пізнавальної активності учнів.	14		2	12

	Усього:	30	2	2	26
Кредит 4. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості					
Тема 8. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості. Поняття розвитку і формування особистості.		16	2	2	12
Тема 9. Вікові особливості психічного та фізичного розвитку особистості.		14			14
	Усього:	30	2	2	26
Кредит 5. Застосування основ психодидактики у роботі вчителя початкових класів					
Тема 10. Теоретичні основи психодидактичної діяльності вчителя початкових класів.		16	2	2	12
Тема 11. Психодидактика як інструмент формування компетентностей суб'єктів освітнього простору.		14			14
	Усього:	30	2	2	26
Кредит 6. Психодидактичний моніторинг якості освіти					
Тема 12. Моніторингові дослідження як механізм управління якістю освіти.		14	2	2	10
Тема 13. Тестування, анкетування, діагностики як інструмент моніторингового дослідження.		16			16
	Усього:	30	2	2	26
	Усього годин:	180	12	12	156

4. Теми лекційних занять Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
Кредит 1. Психодидактика в системі сучасної освіти		
1.	Тема 1. Психодидактика як галузь педагогічних та психологічних знань. Предмет, мета і завдання курсу. Психодидактика як предмет наукового інтересу.	2
2.	Тема 2. Концептуальні основи психодидактики освітніх систем.	2
Кредит 2. Психодидактика освітнього середовища		
3.	Тема 3. Освітнє середовище як фактор розвитку особистості. Психологічні проблеми в контексті психодидактики освітнього середовища.	2
4.	Тема 4. Розвивальне освітнє середовище у сучасній системі освіти.	
	Тема 5. Психодидактичний зміст гуманістичних освітніх технологій	
Кредит 3. Психодидактичні основи навчально-пізнавальної діяльності		
5.	Тема 6. Психодидактичні основи учіння, наочіння і пізнання. Мотивація учіння. Психодидактичний зміст навчання.	2
6.	Тема 7. Психодидактичні особливості пізнавальної активності учнів.	
Кредит 4. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості		
7.	Тема 8. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості. Поняття розвитку і формування особистості.	2
8.	Тема 9. Вікові особливості психічного та фізичного розвитку особистості.	2
Кредит 5. Застосування основ психодидактики у роботі вчителя початкових класів		
9.	Тема 10. Теоретичні основи психодидактичної діяльності вчителя початкових класів.	2
10.	Тема 11. Психодидактика як інструмент формування компетентностей суб'єктів освітнього простору.	

Кредит 6. Психодидактичний моніторинг якості освіти		
11.	Тема 12. Моніторингові дослідження як механізм управління якістю освіти.	2
12.	Тема 13. Тестування, анкетування, діагностики як інструмент моніторингового дослідження.	
Всього:		16

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
Кредит 1. Психодидактика в системі сучасної освіти		
1.	Тема 1. Психодидактика як галузь педагогічних та психологічних знань. Предмет, мета і завдання курсу. Психодидактика як предмет наукового інтересу.	2
2.	Тема 2. Концептуальні основи психодидактики освітніх систем.	
Кредит 2. Психодидактика освітнього середовища		
3.	Тема 3. Освітнє середовище як фактор розвитку особистості. Психологічні проблеми в контексті психодидактики освітнього середовища.	2
4.	Тема 4. Розвивальне освітнє середовище у сучасній системі освіти.	
	Тема 5. Психодидактичний зміст гуманістичних освітніх технологій	
Кредит 3. Психодидактичні основи навчально-пізнавальної діяльності		
5.	Тема 6. Психодидактичні основи учіння, научіння і пізнання. Мотивація учіння. Психодидактичний зміст навчання.	2
6.	Тема 7. Психодидактичні особливості пізнавальної активності учнів.	
Кредит 4. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості		
7.	Тема 8. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості. Поняття розвитку і формування особистості.	2
8.	Тема 9. Вікові особливості психічного та фізичного розвитку особистості.	
Кредит 5. Застосування основ психодидактики у роботі вчителя початкових класів		
9.	Тема 10. Теоретичні основи психодидактичної діяльності вчителя початкових класів.	2
10.	Тема 11. Психодидактика як інструмент формування компетентностей суб'єктів освітнього простору.	
Кредит 6. Психодидактичний моніторинг якості освіти		
11.	Тема 12. Моніторингові дослідження як механізм управління якістю освіти.	2
12.	Тема 13. Тестування, анкетування, діагностики як інструмент моніторингового дослідження.	
Всього:		12

5. Теми практичних занять Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
Кредит 1. Психодидактика в системі сучасної освіти		
1.	Тема 1. Психодидактика як галузь педагогічних та психологічних знань.	2

	Предмет, мета і завдання курсу. Психодидактика як предмет наукового інтересу.	
2.	Тема 2. Концептуальні основи психодидактики освітніх систем.	2
Кредит 2. Психодидактика освітнього середовища		
3.	Тема 3. Освітнє середовище як фактор розвитку особистості. Психологічні проблеми в контексті психодидактики освітнього середовища.	2
4.	Тема 4. Розвивальне освітнє середовище у сучасній системі освіти.	2
	Тема 5. Психодидактичний зміст гуманістичних освітніх технологій	2
Кредит 3. Психодидактичні основи навчально-пізнавальної діяльності		
5.	Тема 6. Психодидактичні основи учіння, наочіння і пізнання. Мотивація учіння. Психодидактичний зміст навчання.	2
6.	Тема 7. Психодидактичні особливості пізнавальної активності учнів.	4
Кредит 4. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості		
7.	Тема 8. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості. Поняття розвитку і формування особистості.	4
8.	Тема 9. Вікові особливості психічного та фізичного розвитку особистості.	2
Кредит 5. Застосування основ психодидактики у роботі вчителя початкових класів		
9.	Тема 10. Теоретичні основи психодидактичної діяльності вчителя початкових класів.	2
10.	Тема 11. Психодидактика як інструмент формування компетентностей суб'єктів освітнього простору.	2
Кредит 6. Психодидактичний моніторинг якості освіти		
11.	Тема 12. Моніторингові дослідження як механізм управління якістю освіти.	2
12.	Тема 13. Тестування, анкетування, діагностики як інструмент моніторингового дослідження.	2
Всього:		30

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
Кредит 1. Психодидактика в системі сучасної освіти		
1.	Тема 1. Психодидактика як галузь педагогічних та психологічних знань. Предмет, мета і завдання курсу. Психодидактика як предмет наукового інтересу.	
2.	Тема 2. Концептуальні основи психодидактики освітніх систем.	2
Кредит 2. Психодидактика освітнього середовища		
3.	Тема 3. Освітнє середовище як фактор розвитку особистості. Психологічні проблеми в контексті психодидактики освітнього середовища.	
4.	Тема 4. Розвивальне освітнє середовище у сучасній системі освіти.	2
	Тема 5. Психодидактичний зміст гуманістичних освітніх технологій	
Кредит 3. Психодидактичні основи навчально-пізнавальної діяльності		
5.	Тема 6. Психодидактичні основи учіння, наочіння і пізнання. Мотивація учіння. Психодидактичний зміст навчання.	
6.	Тема 7. Психодидактичні особливості пізнавальної активності учнів.	2
Кредит 4. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості		

7.	Тема 8. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості. Поняття розвитку і формування особистості.	2
8.	Тема 9. Вікові особливості психічного та фізичного розвитку особистості.	
Кредит 5. Застосування основ психодидактики у роботі вчителя початкових класів		
9.	Тема 10. Теоретичні основи психодидактичної діяльності вчителя початкових класів.	2
10.	Тема 11. Психодидактика як інструмент формування компетентностей суб'єктів освітнього простору.	
Кредит 6. Психодидактичний моніторинг якості освіти		
11.	Тема 12. Моніторингові дослідження як механізм управління якістю освіти.	2
12.	Тема 13. Тестування, анкетування, діагностики як інструмент моніторингового дослідження.	
Всього:		12

6. Лабораторні заняття

7. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
Кредит 1. Психодидактика в системі сучасної освіти		
1.	Тема 1. Психодидактика як галузь педагогічних та психологічних знань. Предмет, мета і завдання курсу. Психодидактика як предмет наукового інтересу.	10
2.	Тема 2. Концептуальні основи психодидактики освітніх систем.	12
Кредит 2. Психодидактика освітнього середовища		
3.	Тема 3. Освітнє середовище як фактор розвитку особистості. Психологічні проблеми в контексті психодидактики освітнього середовища.	6
4.	Тема 4. Розвивальне освітнє середовище у сучасній системі освіти.	8
5.	Тема 5. Психодидактичний зміст гуманістичних освітніх технологій	8
Кредит 3. Психодидактичні основи навчально-пізнавальної діяльності		
6.	Тема 6. Психодидактичні основи учіння, науціння і пізнання. Мотивація учіння. Психодидактичний зміст навчання.	12
7.	Тема 7. Психодидактичні особливості пізнавальної активності учнів.	10
Кредит 4. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості		
8.	Тема 8. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості. Поняття розвитку і формування особистості.	10
9.	Тема 9. Вікові особливості психічного та фізичного розвитку особистості.	10
Кредит 5. Застосування основ психодидактики у роботі вчителя початкових класів		
10.	Тема 10. Теоретичні основи психодидактичної діяльності вчителя початкових класів.	12
11.	Тема 11. Психодидактика як інструмент формування компетентностей суб'єктів освітнього простору.	12
Кредит 6. Психодидактичний моніторинг якості освіти		
12.	Тема 12. Моніторингові дослідження як механізм управління якістю освіти.	12
13.	Тема 13. Тестування, анкетування, діагностики як інструмент моніторингового	12

	дослідження.	
Всього:		134

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
Кредит 1. Психодидактика в системі сучасної освіти		
1.	Тема 1. Психодидактика як галузь педагогічних та психологічних знань. Предмет, мета і завдання курсу. Психодидактика як предмет наукового інтересу.	12
2.	Тема 2. Концептуальні основи психодидактики освітніх систем.	14
Кредит 2. Психодидактика освітнього середовища		
3.	Тема 3. Освітнє середовище як фактор розвитку особистості. Психологічні проблеми в контексті психодидактики освітнього середовища.	8
4.	Тема 4. Розвивальне освітнє середовище у сучасній системі освіти.	8
5.	Тема 5. Психодидактичний зміст гуманістичних освітніх технологій	10
Кредит 3. Психодидактичні основи навчально-пізнавальної діяльності		
6.	Тема 6. Психодидактичні основи учіння, научіння і пізнання. Мотивація учіння. Психодидактичний зміст навчання.	14
7.	Тема 7. Психодидактичні особливості пізнавальної активності учнів.	12
Кредит 4. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості		
8.	Тема 8. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості. Поняття розвитку і формування особистості.	12
9.	Тема 9. Вікові особливості психічного та фізичного розвитку особистості.	14
Кредит 5. Застосування основ психодидактики у роботі вчителя початкових класів		
10.	Тема 10. Теоретичні основи психодидактичної діяльності вчителя початкових класів.	12
11.	Тема 11. Психодидактика як інструмент формування компетентностей суб'єктів освітнього простору.	14
Кредит 6. Психодидактичний моніторинг якості освіти		
12.	Тема 12. Моніторингові дослідження як механізм управління якістю освіти.	10
13.	Тема 13. Тестування, анкетування, діагностики як інструмент моніторингового дослідження.	16
Всього:		156

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Підготувати мультимедійний проект на одну із запропонованих тем:

Тема 1. Психодидактика як галузь педагогічних та психологічних знань.

Тема 2. Психодидактика як предмет наукового інтересу.

Тема 3. Концептуальні основи психодидактики освітніх систем.

Тема 4. Освітнє середовище як фактор розвитку особистості.

Тема 5. Психодидактичні основи учіння, научіння і пізнання.

Тема 6. Психодидактичні особливості пізнавальної активності учнів.

Тема 7. Психодидактичні основи становлення та розвитку особистості.

Тема 8. Вікові особливості психічного та фізичного розвитку особистості.

Тема 9. Теоретичні основи психодидактичної діяльності вчителя початкових класів.

Тема 10. Психодидактика як інструмент формування компетентностей майбутнього вчителя.

Тема 11. Моніторингові дослідження як механізм управління якістю освіти.

Тема 12. Тестування, анкетування, діагностики як інструмент моніторингового дослідження.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, ректорські контрольні роботи, презентації, тестові завдання).

Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних робіт, умінь самостійно опрацювати матеріал з дисципліни, складання конспекту уроку, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється **відмінно:**

В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

Студенту виставляється **дуже добре:**

Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

Студенту виставляється **добре:**

В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

Студенту виставляється **достатньо:**

Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Студенту виставляється мінімальний **задовільно:**

Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 300 до 600 балів (за 6 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 6 крд.

Поточне тестування та самостійна робота														Накопичувальні бали/	Залік	Сума
Кред 1		Кред 2			Кред 3		Кред 4		Кред 5		Кред 6					
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13			
Практичні заняття	15	15	10	10	10	15	15	15	15	15	15	15	15	600 / 6 = 100 *0,6 = 60	40	100
Самостійна робота (включно контр. роб.)	70		70			30		70		70		30				
						КР 1 - 40						КР 2-40				
Усього	100		100			100		100		100		100		60	40	100

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: тестування, самостійні та контрольні роботи, індивідуальні проекти, реферати, мультимедійні презентації результати виконаних завдань та досліджень, закриття кредиту, залік.

10. Методи навчання

Лекція, бесіда, дискусія, пояснення, проблемного викладу; пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові; метод проектів, моделювання професійних ситуацій, рольові та ділові ігри, проведення «круглих столів», інтерактивні методи («Карусель», «Два-чотири-усі разом»), технології формування критичного мислення («Крісло автора», «Займи позицію»); групові дискусії; використання ІКТ.

11. Рекомендована література

Базова

1. Вихрущ В.О. Теорія початкового навчання з основами психодидактики / В.О.Вихрущ. Тернопіль: Крок, 2014. 608 с.
2. Дзюбенко І. А. Психодидактика: від теорії до творчої діяльності / І. А. Дзюбенко // Актуальні проблеми сучасної психодидактики: філософські, психологічні та педагогічні аспекти: Матеріали Першої Міжнародної Інтернетконференції, м. Умань, 27 квітня 2017 року // FOLIA COMENIANA : Вісник Польсько-український науково-дослідницької лабораторії психодидактики імені Я.А. Коменського / гол. ред. Осадченко І.І. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2017. 85с.
3. Доротюк, Валентина Іванівна (orcid.org/000-0002-4485-3991) (2019) [Психодидактика як інструмент формування компетентностей суб'єктів освітнього простору](#) In: Реалізація компетентісно орієнтованого навчання в освіті: теоретичний і практичний аспекти: Зб. наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 4 листопада 2019 р.) Педагогічна думка, м. Київ, Україна, стор. 128-130.
4. Психодидактика початкової школи: учіння молодших школярів [Текст] : [монографія] / В. О. Вихрущ, А. А. Пушинська. Тернопіль: Крок, 2014. 291 с. : рис., табл. Бібліогр.: с. 244-258.

5. Психодидактика вищої школи: інноваційні методи навчання [Текст]: навч. посіб. / В. О. Вихрущ, С. В. Гуменюк, О. А. Вихрущ-Олексюк. Тернопіль : Крок, 2017. 280 с. : табл. Бібліогр.: с. 273-280.
6. Тимченко А. А. Психодидактика у початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта. Миколаїв : СПД Румянцева, 2020. 195 с.

Допоміжна

1. Бондаренко, Неллі Володимирівна (orcid.org/0000-0002-4033-7287) and Косянчук, Сергій Володимирович (orcid.org/0000-0003-1334-6011) (2018) [Феномен українськомовної компетентності: психодидактика педагогічних технологій у процесі соціалізації і самовизначення особистості](#) «Folia comeniana» : Вісник Польсько-української науково-дослідницької лабораторії психодидактики імені Я. А. Коменського, 1. стор. 11-16.
2. Васьківська, Галина Олексіївна (orcid.org/0000-0002-8714-8512) (2017) Психодидактичні аспекти формування в учнів реальної картини світу In: Folia Comeniana : Вісник Польсько-української науково-дослідницької лабораторії психодидактики імені Я. А. Коменського ФОП Жовтий О. О., м. Умань, Україна, стор. 16-18.
3. Психодидактика початкової освіти : Матеріали Всеукраїнських науково-практичних семінарів-вебінарів, м. Миколаїв, вересень-листопад 2015 року // Методичний вісник Науково-дослідницької лабораторії дидактики початкової освіти / гол. ред. Осадченко І. І. – Миколаїв : ТОВ «Іліон», 2015. Вип. 3. 54 с.
4. Психологічні засади розвитку обдарованої особистості в освітньому середовищі: методичний посібник / О. Л. Музика, Д. К. Корольов, Р. О. Семенова та ін.; за ред. О.Л. Музики. Київ-Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 146 с.
5. Савенков А.И. Психодидактика. – М.: Національний книжковий центр, 2012. 360 с.
6. Цимбалару А. Підготовка педагогів до проектування інноваційного освітнього простору школярів /Анжеліка Цимбалару //Нова педагогічна думка. 2010. №2. Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Npd/2010_2/Cimbalar.pdf.
7. Ярошинська О. О. Принципи проектування освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи / О. О. Ярошинська // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки зб. наук. пр. Вип. 3. Бердянськ : БДПУ, 2014. С. 312–318.

12. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека НАПН України. Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/>
2. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
3. Сайт Міністерства освіти та науки України. <http://www.mon.gov.ua/>
4. Сайт Академії педагогічних наук України. <http://www.apsu.org.ua/>
5. П Р О Г Р А М А науково-практичної конференції всеукраїнського рівня «Зміст і технології шкільної освіти» за результатами наукових досліджень співробітників, докторантів, аспірантів, здобувачів, вчителів-експериментаторів Інституту педагогіки НАПН України за 2019 рік Режим доступу: http://www.undip.org.ua/upload/files/%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%93%D0%A0%D0%90%D0%9C%D0%90_%D0%97%D0%92%D0%86%D0%A2%D0%9D%D0%90%20%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%A4%D0%95%D0%A0%D0%95%D0%9D%D0%A6%D0%86%D0%AF%202019.pdf.